

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.

2. Козловський А.А. Розвиток концепції повітряного права України: історія та сучасність / А.А. Козловський, З.І. Боярська // Юридичний вісник. – 2016. – № 3. – С. 8-12.

3. Раскалей М.О. Особливості імплементації міжнародних договорів у внутрішній правопорядок у галузі повітряного права України / М.О. Раскалей // Віче. – 2015. – № 22. – С. 25-28.

УДК 347.739 (342.6)(043.2)

Жарко А.В., студентка,
Київський університет права НАН України, м. Київ
Науковий керівник: Загрішева Н.В., старший викладач

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ В УКРАЇНІ

Протягом декількох років в Україні досить активно обговорюється стан виконання судових рішень. Статистичні дані про стан виконання в Україні судових рішень, на жаль, є невтішними. Більше ніж половина рішень, які набули законної сили, так і залишаються невиконаними. Щодо причин появи такого явища то це: неефективна побудова роботи державної виконавчої служби, панування агресивного бюрократизму, значне навантаження на державних виконавців, і низький рівень оплати праці, що зумовлює дефіцит кваліфікованих кадрів в органах Державної виконавчої служби, і недосконалість чинного законодавства тощо. Тому постало питання реформування виконавчої служби у тому числі й шляхом запровадження інституту приватних виконавців.

На початку червня 2016 року Верховною Радою України було прийнято два закони – «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» та ЗУ «Про виконавче провадження», відповідно до яких запроваджується інститут приватних виконавців в Україні, визначається їх правовий статус, врегульовується процедура набуття та зупинення права на здійснення відповідної діяльності, визначаються особливості їх фінансового забезпечення тощо.

Так, відповідно до статті 16 ЗУ «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» - приватним виконавцем може бути громадянин України, уповноважений державою здійснювати діяльність з примусового виконання рішень у порядку, встановленому законом. Приватний виконавець є суб'єктом незалежної професійної діяльності [2].

Також проаналізувавши ЗУ «Про виконавче провадження», можна

виділити такі основні права приватних виконавців: 1) проводити перевірку виконання боржниками рішень, що підлягають виконанню відповідно до цього Закону; 2) накладати арешт на майно боржника, опечатувати, вилучати, передавати таке майно на зберігання та реалізовувати його в установленому законодавством порядку; 3) накладати арешт на кошти та інші цінності боржника, зокрема на кошти, які перебувають у касах, на рахунках у банках, інших фінансових установах та органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів на рахунки в цінних паперах, а також опечатувати каси, приміщення і місця зберігання грошей; 4) викликати фізичних осіб, посадових осіб з приводу виконавчих документів, що перебувають у виконавчому провадженні; 5) застосовувати під час примусового виконання рішень фото- і кінозйомку, відеозапис; 6) звертатися до суду або органу, який видав виконавчий документ, із заявою (поданням) про роз'яснення рішення, про видачу дубліката виконавчого документа у випадках, передбачених цим Законом, до суду, який видав виконавчий документ, – із заявою (поданням) про встановлення чи зміну порядку і способу виконання рішення, про відстрочку чи розстрочку виконання рішення, тощо.

Щодо обов'язків приватних виконавців, то до них належать:

1) здійснювати заходи примусового виконання рішень у спосіб та в порядку, які встановлені виконавчим документом та Законом;

2) надавати сторонам виконавчого провадження, їхнім представникам та прокурору як учаснику виконавчого провадження можливість ознайомитися з матеріалами виконавчого провадження;

3) розглядати в установлені законом строки заяви сторін, інших учасників виконавчого провадження та їхні клопотання;

4) заявляти в установленому порядку про самовідвід за наявності обставин, передбачених цим Законом;

5) роз'яснювати сторонам та іншим учасникам виконавчого провадження їхні права та обов'язки [1].

Якщо звернутись до практики виконання рішень в зарубіжних країнах, можна дійти висновку, що приватні виконавці не є українським «ноу-хау». Така змішана система - коли одночасно працюють і державні, і приватні виконавці є досить успішною у багатьох країнах світу. Можна навести декілька прикладів країн, які є близькими до законодавства України з цього питання – Грузія, Польща, країни Балтії тощо. Так, наприклад в Грузії, діє змішана система: приватні виконавці були введені в допомогу державній виконавчій службі, яка була перевантажена справами. При цьому була проведена реорганізація виконавчої служби: держава інвестувала в інформаційно-телекомунікаційну інфраструктуру, створила робочі умови, ввела систему підготовки та оцінювання виконавців на основі об'єктивних показників.

Право вибирати між приватним і державним виконавцем належить

стягувачу, проте разом з цим приватні виконавці працюють в більш комфортних умовах, ніж державні, оскільки у них є право вибирати справи, якими вони будуть займатися, а у державного виконавця такої можливості немає. Тобто державний виконавець не може відмовитися від ведення відповідної справи в разі надходження заяви.

Така змішана система примусового виконання все ж залишається під контролем держави, оскільки саме вона регулює допуск до професії і здійснює нагляд за діяльністю приватного виконавця [4].

Позитивний досвід вказаних держав може бути сприйнятий і запроваджений на національному ґрунті. З огляду на це слід вказати, що змішана система виконавчого провадження має стати тільки перехідним етапом, першим кроком у трансформації вітчизняної публічно-правової системи примусового виконання у приватно-правову [5].

Також, проаналізувавши думки деяких науковців, можна виділити позитивні риси приватних виконавців:

— приватні виконавці – це професіонали, дібрані в умовах жорсткого конкурсу, які пройшли навчання і стажування;

— приватні виконавці зацікавлені в якнайшвидшому і максимально повному виконанні рішення суду, адже вони працюють за відсоток;

— робота приватних виконавців не тільки проводиться на позабюджетній основі, а й приносить прибуток державі – податки.

Однак існують ідеологи, які вважають, що запровадження інституту приватного виконавця є негативним явищем, проте їх небагато. Так, наприклад Голова Правління Української Гельсінської спілки з прав людини, директор Харківської правозахисної групи Євген Захаров, коментує: «Це фактично легалізація вибивання боргів, яке існує нині у вигляді примусових заходів. Тепер усе робитимуть легально. І тут, як на мене, матиме місце корупція. Думаю, що за умов ведення бізнесу в Україні, за її судової системи, яка у бізнес-сфері є доволі корупційною, – цей інститут іще більше сприятиме свавіллю щодо слабких. І тому я би поки що не запроваджував цього інституту» [3].

Якщо в цілому оцінювати, введення такої змішаної системи - коли одночасно працюють і державні, і приватні виконавці, то варто зауважити, що позитивного в ній все ж більше.

Отже, на мою думку, запровадження інституту приватних виконавців є досить позитивним та важливим кроком, оскільки значною мірою дозволить розвантажити органи державної виконавчої служби, оптимізувати процес виконання судових рішень і вирішити проблему корупції в цій сфері. Крім того, наявність в нашій державі двох органів, які наділені правом здійснювати примусове виконання судових рішень, створюватиме між ними конкуренцію, що значною мірою зможе покращити якість виконання судових рішень.

Література

1. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII (із змін. та допов.) // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 30. – Ст. 542.

2. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII (із змін. та допов.) // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 29. – Ст. 535.

3. Інститут приватних виконавців в Україні: бути чи не бути? Плюси і мінуси законодавчих нововведень [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: <http://forbes.net.ua/ua/opinions/1421958-institut-privatnih-vikonavciv-v-ukrayini-but-i-chi-ne-but-i>.

4. Стручаєва К. Приватні виконавці: міжнародний досвід / Катерина Стручаєва // Юрист&Закон [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: <http://juscutum.com/ru-chastnye-ispolniteli-mezhdunarodnyu/>.

5. Становлення приватного виконавця в Україні // Підприємництво, господарство і право. – 2016. – № 4. – С. 25-29.

УДК 346.9 (043.2)

Журавльова В.Г., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козачок І.Я., к.ю.н.

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ

Перш за все, на теоретичному та законодавчому рівні є необхідність виділяти ринок альтернативних джерел енергії, що потребує окремого правового регулювання.

Господарсько-правове забезпечення механізму господарювання в сфері альтернативної енергетики складається з таких елементів:

1) Суб'єкти альтернативної енергетики є державної та приватної форми власності, створені у таких організаційно-правових формах: державне підприємство, комунальне підприємство, товариство з обмеженою відповідальністю, акціонерне товариство, приватне підприємство, фізична особа-підприємець, виробничо-енергетичне об'єднання, зовнішньоекономічна асоціація.

2) Державними органами влади в сфері альтернативної енергетики є: Кабінет Міністрів України; Міністерство енергетики та вугільної промисловості України; Національна комісія, що здійснює регулювання в сфері енергетики України (НКРЕ); Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження; Державна інспекція з експлуатації електричних станцій і мереж [2, с. 144].